

Originalt håndværk siden 1885

PA Savværk A/S vil lave dobbelt take-back

Med en Cradle to Cradle certificering på trægulve vil PA Savværk A/S dokumentere, at deres produkt er i top 5 ligaen for bæredygtige gulve. Næste skridt bliver en ambitiøs cirkulær forretningsmodel sammen med søstervirksomheden Wiking Gulve A/S

Brugte plankegulve kan forvandles til flotte nye lamelgulve, og udslidte lamelgulve kan blive til strøer, der kan bære nye planke-gulve. Det er den 'simple' udgave af den cirkulære forretningsmodel, som PA Savværk A/S har planer om at realisere sammen med søsterselskabet Wiking Gulve A/S.

Før var det bare en idé, som PA Savværk tog med sig ind i projektet "Øget Vækst gennem Cirkulære Forretningsmodeller i SMV'er" (CØ SMV) i efteråret 2019. Nu ligger der en reel handleplan, og allerede i år skal det første brugte plankegulv blive til et nyt lamelgulv.

"Her tror jeg helt klart, vi kommer til at gøre en stor forskel, fordi vi kan genanvende træet til værdifulde produkter i høj kvalitet," siger direktør og medejer af PA Savværk Kim Axelsen.

Behov for dokumenteret bæredygtighed

Vi vender tilbage til take-back ordningen. Først skal vi se på, hvad PA Savværk ellers har fået ud af at deltage i CØ SMV.

Det gamle familieejede savværk går ikke med halve løsninger. Her er kvalitet og ordentlighed altid blevet prioriteret højt.

Træet kommer primært fra skandinaviske skove, der drives bæredygtigt, ofte dokumenteret med FSC. PA Savværk skærer plankerne ud og behandler dem på fabrikken på Fyn – med respekt for miljø, godt håndværk og et ordentligt arbejdsmiljø. Over 50% af det danske løvtræ sendes ellers til forarbejdning i udlandet – ofte til Østen.

Det betyder, at PA Savværks plankegulve med deres egne ord er blandt 'de grønneste' på markedet. Men de er ikke de billigste.

I takt med at samfund og kunder har mere og mere fokus på bæredygtighed, når de køber ind, er der også blevet flere konkurrenter, der slår sig op på bæredygtighed. Det har skærpet behovet for kunne dokumentere, at PA Savværk virkelig er 'de grønneste'. Ligesom det er nødvendigt at videreudvikle den bæredygtige forretningsmodel for hele tiden at være på forkant.

Valgte Cradle to Cradle

"Vi har masser af ting at slå på i forhold til vores konkurrenter, men vi har ikke kunnet bevise det," siger Kim Axelsen.

Den dedikerede og ambitiøse fabrikant ledte efter en lige så ambitiøs certificeringsordning, der kunne levere beviset. Ikke kun for plankegulvene, men også for søsterselskabet Wiking Gulves lamelgulve, der produceres i Roslev nord for Skive.

”Vi er gået efter den sværeste ordning, som der er mest kød på. Det er slet ikke ambitiøst nok for os at vælge en ordning, som bare fortæller, at vi er blandt de 30 pct. bedste i branchen, forklarer direktøren.

Valget faldt på den internationale og holistiske produktstandard *Cradle to Cradle Certified™*. Den stiller krav til produkt og produktionsprocesser inden for fem kategorier:

- Materialesundhed
- Genanvendelse
- Brug af vedvarende energi
- Håndtering af vandressourcen
- Social retfærdighed.

Cradle to Cradle vil gennemsyre alt

Det brede fokus rummer flere fordele. Blandt andet kan *Cradle to Cradle Certified™* dokumentere, hvordan virksomheden allerede arbejder med verdensmål og social retfærdighed. Desuden mener Kim Axelsen, at det er en stor styrke, at produktet skal recertificeres hvert andet år.

”Det er ikke bare et projekt, der kører en enkelt gang og så ryger i skuffen. Cradle to Cradle tvinger os til løbende forbedringer. Og så er det ikke bare markedsføring. Det her skaber forandring. Alle medarbejdere i virksomheden kommer til at mærke, at vi

arbejder med Cradle to Cradle. Det kommer til at gennemsyre alt,” siger han.

PA Savværk havde på anbefaling valgt at samarbejde med Vugge til Vugge ApS som konsulent i CØ SMV. Vugge til Vugge er både rådgiver i cirkulær økonomi og akkrediteret assessor for Cradle to Cradle Products Innovation Institute. Så sideløbende med projektet blev certificeringsprocessen sat i gang. Allerede i marts 2020 får både PA Savværk og søsterselskabet Wiking Gulve certifikat på deres gulve.

Forandringer er i gang

En Cradle to Cradle certificering stiller krav til hele leverandørkæden. Alt behøver ikke at være perfekt fra starten, men når alle forhold bliver kortlagt, bliver det klart, hvad der skal til for at nå det ultimative mål om at være certificeret på PLATIN niveau i 2029.

I forvejen har PA Savværk godt styr på forholdene i de skovbrug, træet kommer fra. Med certificeringen er det også blevet nødvendigt at styrke samarbejdet med dem, der leverer lim og olie.

”Vi har for eksempel været i tæt dialog med udviklingsafdelingen hos en af vores tyske leverandører af træolie. De gør i forvejen meget for, at det skal være så grønt som muligt. Her kunne vi mærke, det var godt at have et mærkningsinstitut på banen, der kunne fortælle, hvad der skulle til, hvis vi skulle et niveau højere i certificeringen,” fortæller Kim Axelsen.

Den tyske leverandør er allerede nu i gang med yderligere forbedringer, inden recertificeringen om to år.

PA Savværk selv er gået over til at købe 100 pct. vedvarende energi. Alt kørende materiel er konverteret i løbet af sidste år. Det giver en besparelse på mere end 150.000 tons CO₂ ækvivalenter.

”Vi havde ikke behøvet at gå 100 pct. på vedvarende energi for at blive certificeret i første omgang, men jeg er ikke så vild med halve løsninger,” siger Kim Axelsen tørt.

I løbet af de kommende år vil virksomheden også øge kravene til vedvarende energi hos underleverandører som skovbrug og transportvirksomheder.

Og så er der det med genanvendelse

Træ er et materiale, der er let at genanvende, men ofte sker det på et væsentligt lavere værdiniveau. PA Savværk har ikke været vant til at genanvende træ, men det er planen fremover. Det er også noget af det, der bliver vurderet med Cradle to Cradle certificeringen.

Med den take-back-løsning, som blev skitseret i indledningen, forventer PA Savværk, at det allerede efter to års drift vil kunne erstatte 30 tons nyt træ med brugt. Med et forsigtigt skøn vil det medføre en årlig besparelse på over 7.000 tons CO₂ ækvivalenter.

Forventer en økonomisk fordel på sigt

En ting er de miljømæssige gevinster ved take-back og certificering. Men er det økonomisk rentabelt?

”På kort bane er der ingen økonomi i det, men vi får en masse læring. På lang sigt skulle det gerne give overskud. Det her er med til at løse et globalt problem, og det er jeg overbevist om, at der er kunder til,” siger Kim Axelsen og erkender, at der er de første 120 benspænd på vejen.

Et af dem er, at mange kunder ikke kender forskellen på de forskellige miljømærker.

”Nogle gange er man nødt til at gå foran, og vi kommer til at skubbe til kendskabet i dialogen med vores kunder. Vi vil fortælle, at det er Cradle to Cradle, man skal gå efter, hvis man vil gå forrest. Hvis vi havde ventet med FSC certificering af træ til kravet fra kunderne

kom, så skulle vi først være gået i gang nu. I stedet gjorde vi det for 10 år siden, og det giver os en fordel nu,” forklarer direktøren.

Cradle to Cradle Certified™ har kun været på markedet i 10 år, men er internationalt kendt – særligt blandt arkitekter. Ledende byggecertificeringsordninger som DGNB, LEED og BREEAM, anerkender desuden dokumentationen bag Cradle to Cradle certificerede materialer.

”Det er helt klart en indgang for os til både eksportmarkedet og til certificerede byggerier,” vurderer Kim Axelsen.

Projektet har struktureret arbejdet

Kim Axelsen er glad for, at han valgte Vugge til Vugge som konsulent.

”De brænder for sagen, og det er meget motiverende. Og så er vi blevet udfordret på en god måde,” siger Kim Axelsen.

Vugge til Vugge har blandt andet introduceret virksomheden til at arbejde struktureret med modeller som Business Model Canvas og Cradle to Cradle Roadmap.

”Vi kendte modellerne, men vi har aldrig brugt dem så struktureret før. Det virker. Det er ikke bare snak. Vi får faktisk få noget ud af modellerne, som vi kan arbejde med og lede ned i nogle handleplaner,” siger Kim Axelsen.

Når projektet nu er slut, står handleplanerne tilbage – og det virkelige arbejde er først lige begyndt.